

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona o územnom plánovaní sa predkladá na základe Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2021-2024.

Cieľom územného plánovania je systematicky a nepretržite vytvárať podmienky pre vyvážený a udržateľný územný rozvoj, to znamená, aby územie bolo využívané efektívne, ekonomicky, esteticky, eticky a demokraticky s ohľadom na prírodné a kultúrne dedičstvo a kvalitu životného prostredia a života obyvateľov.

Územné plánovanie musí reflektovať ciele územného plánovania. Ostatná aktivita v tejto oblasti je z roku 2013, kedy Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zadalo výskumnú úlohu „Vytvorenie podmienok pre stanovenie zásad a pravidiel územného plánovania“ na základe ktorej bol spracovaný Návrh zásad a pravidiel územného plánovania, ktorý mal vytvárať základný rámec pre stanovenie urbanistických a územnoplánovacích princípov, všeobecne akceptovaných zásad a pravidiel pre jednotlivé úrovne územnoplánovacích dokumentácií ako základnej metodologickej platformy pre územnoplánovacie prax. Efekt uplatňovania týchto zásad v praxi je však otázný a výsledkom absencie všeobecne záväzného nástroja je prílišná nejednotnosť a neprehľadnosť súčasnej územnoplánovacej dokumentácie.

Nový zákon o územnom plánovaní si stanovuje za cieľ významne posilniť výskum v oblasti územného plánovania a prenášanie výsledkov výskumu do zásad územného plánovania, ktoré budú vydané ako všeobecne záväzné pri obstarávaní a spracovávaní územnoplánovacej dokumentácie. Okrem toho si nová právna úprava dáva v oblasti územného plánovania za cieľ i profesionalizáciu štátnej správy, znižovanie administratívnej záťaže pri činnostiach súvisiacich s územným plánovaním, predovšetkým jeho elektronizácia a digitalizácia dát slúžiacich ako vstupy súvisiace s územným plánovaním a výstavbou, a na to nadväzujúce integráciu územného rozhodnutia do konania o stavebnom zámere.

Nová právna úprava špecifikuje kompetencie Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“). Nakoľko kompetencia územného plánovania je originálnou právomocou orgánov samosprávy, úrad bude obstarávať Koncepciu územného rozvoja Slovenska a vystupovať najmä ako koordinátor jednotného postupu a procesov územného plánovania, prostredníctvom metodických usmernení. Doterajšie stupne jednotlivých územnoplánovacích dokumentácií zostávajú zachované, predkladaným návrhom zákona sa dopĺňa nový typ územnoplánovacej dokumentácie a to územný plán mikroregiónu.

Základom novej právnej úpravy bude elektronizácia procesov územného plánovania v jednotnej metodike a v jednom informačnom systéme územného plánovania a výstavby, v ktorom budú ukladané a zverejňované príslušné údaje a informácie z územnoplánovacích

podkladov, územnoplánovacích dokumentácií a vybraných rozhodnutí stavebných úradov a overených projektových dokumentácií stavieb.

Zjednotený pohľad na dáta a integrované systémy prostredníctvom štandardných rozhraní výmeny dát bude zabezpečovať informačný systém, ktorý bude podľa príslušných oprávnení prístupný pre všetkých účastníkov územného plánovania a konania pri výstavbe a bude poskytovať potrebné služby pre jednotlivé fázy územného plánovania, výstavby a prevádzky stavieb.

Proces územného plánovania sa výrazne zjednoduší – prispieť k tomu má jednak zjednodušenie samotných procesných postupov (zrušenie konceptu, neprerokovanie zadania, harmonizácia s procesmi posudzovania vplyvov na životné prostredie), na druhej strane aj už spomenutá výrazná elektronizácia, ktorá bude založená na postupnej digitalizácii údajov o území, a nových územnoplánovacích dokumentácií v jednotnej forme.

Procesný postup sa bude uskutočňovať prostredníctvom informačného systému odborne spôsobilými osobami. Jednoduchosť alebo zložitosť procesných postupov bude závisieť od druhu územnoplánovacej dokumentácie a na ňu kladených náležitostí, ktoré upraví vykonávací predpis.

Návrh zákona reaguje aj na problémy v praxi, kedy orgány územného plánovania obstarávajú aj malé zmeny a doplnky samostatne, niekoľkokrát do roka, pričom v niektorých sa proces prekrýva a celkový výsledok nie je koncepčný. Koncepčný prístup obstarávateľa k prípadným zmenám schválenej územnoplánovacej dokumentácie sleduje cieľ, aby sa z platnej územnoplánovacej dokumentácie stal relatívne stabilný záväzný dokument. Túto negatívnu prax sa predkladateľ v návrhu zákona snaží odstrániť spodrobnením a skvalitnením prípravy jednotlivých územnoplánovacích dokumentácií, ich tzv. „uzamknutím“ na určité zákonom vymedzené obdobie s možnosťou vstupu za taxatívne vymenovaných podmienok.

Návrh zákona má pozitívny i negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny i negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Návrh zákona má pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti a na služby verejnej správy pre občana. Návrh zákona nemá vplyv na životné prostredie, ani sociálne vplyvy, ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.